

MODERNIZACJA DZIAŁKI

WARTO WIEDZIEĆ

W przypadku bylin oraz niewielkich drzew i krzewów, przesadzanie nie sprawia większych trudności. Rośliny te można przenieść bez żadnego ryzyka w inne, lepiej dobrane miejsce. W miarę upływu czasu, gdy rośliny osiągają coraz większe rozmiary, przesadzanie staje się coraz trudniejsze i nie zawsze kończy się sukcesem. Drzew dużych o obwodzie pnia ponad 20 cm nie należy przesadzać samodzielnie, bez pomocy fachowców i specjalistycznego sprzętu.

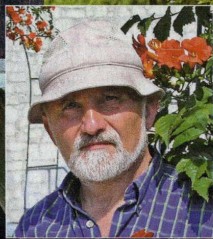
Kilkuletnie drzewa można przesadzić bez wcześniejszego przygotowania

Czas na korektę

URZĄDZANIE DZIAŁKI LUB MAŁEGO OGRODU TO TRUDNE ZADANIE. CZASEM ZDARZAJĄ SIĘ BŁĘDY. CZY MOŻEMY JE POPRAWIĆ?

Tworzenie udanych kompozycji z drzew, krzewów i bylin na małej działce wymaga starannie przemyślanego planu. Należy uwzględnić pokrój, osiągnięte rozmiary i inne walory ozdobne np. kształt, wielkość i barwę liści, kwiatów i owoców. Przy wyborze roślin należy zachować umiar. Zgromadzenie zbyt dużej liczby roślin i kolorów, na niewielkiej przestrzeni przytłacza, optycznie zmniejsza działkę i sprawia wrażenie chaosu.

Urządzając ogród po raz pierwszy trudno uniknąć błędów. Młode rośliny sadzone są zwykle zbyt blisko siebie i dopiero po kilku lub kilkunastu latach, można ocenić uzyskane efekty kompozycyjne. Często zdarza się, że działka po zmianie użytkowników wymaga przeprojektowania i ponownego urządzania według nowej koncepcji. Korekta istniejących nasadzeń jest sposobem na uniknięcie karczowania. »

■ dr hab. Marek Dąbski,
Uniwersytet Przyrodniczy
w Lublinie

Fot. Wik MedialF Strauss, Visions

Iglaki przesadza się nieco wcześniej – od połowy sierpnia do końca września, muszą mieć czas na regenerację korzeni

Przesadzanie drzew młodych

Kilkuletnie drzewa i krzewy można przesadzić bez specjalnego przygotowania. Młode drzewa liściaste (do 3–5 lat), łatwo znoszące przesadzanie, można wykopać z gołymi korzeniami. Drzewa iglaste i liściaste zimozielone oraz wszystkie okazy starsze przesadza się zawsze z bryłą korzeniową.

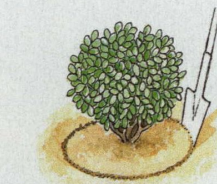
Drzewa liściaste przesadza się w okresie spoczynku, po zrzuceniu liści, późną jesienią – w październiku i listopadzie lub wczesną wiosną po rozmrożeniu ziemi do momentu ruszenia wegetacji. Zimozielone drzewa iglaste i liściaste przesadza się jesienią nieco wcześniej – od połowy sierpnia do końca września. Rośliny te muszą mieć czas na regenerację korzeni i przyjęcie się w nowym miejscu jeszcze przed zamrożeniem ziemi, ponieważ transpirują przez cały rok i przesadzone zbyt późno mogą zimą uschnąć. Rośliny bardziej wrażliwe na przemarzanie lepiej przesadzać wiosną po rozmrożeniu ziemi i do momentu rozwijania się pąków, aby uniknąć wędnięcia i zasychania młodych przyrостów.

Ważne zasady

- 1** Drzewa najlepiej przesadzać w pochmurny, bezwietrzny dzień.
- 2** Wybierając nowe stanowisko należy pamiętać, aby to miejsce miało zbliżone warunki glebowe i nasłonecznienie jak poprzednie.
- 3** Pracę rozpoczyna się od wykopania dołu w nowym miejscu, o średnicy około 2-krotnie większej od planowanej bryły korzeniowej. Na dno wysypuje się warstwę próchnicznej ziemi i usypuje niewielki kopczyk, na którym ustawione będzie drzewo. Na glebach gliniastych i słabo przepuszczalnych konieczny jest dodatkowy drenaż ze żwiru.
- 4** Przed wykopaniem bryły korzeniowej należy ją solidnie nasączyć wodą, by była wystarczająco zwięzła. Dla ułatwienia transportu koronę drzewa obwiązuje się spiralnie sznurkiem. Dobrze jest zaznaczyć na pniu kierunek ustawienia drzewa do słońca (dotyczy to zwłaszcza drzew światłolubnych np. jałowców i sosen).

DOBRA RADA

Dodatkowym czynnikiem ułatwiającym przyjęcie się drzew w nowym miejscu (szczególnie roślin iglastych i z rodziny wrzosowatych) jest zastosowanie dodatku, w postaci żelu lub granulek, doglebowego absorbentu wody, który utrzymuje dłużej wilgoć wokół korzeni. Zalecane jest także użycie specjalnych szczepionek mikoryzowych, zawierających żywą grzybnie współżyjącą z korzeniami, ułatwiającą pobieranie wody i składników pokarmowych.

Zaznaczamy szpadlem okrąg.

Kopiemy rowek wokół okręgu. Widłami zruszamy ziemię.

Szpadlem odcinamy bryłę korzeniową. Gleba powinna być wilgotna.

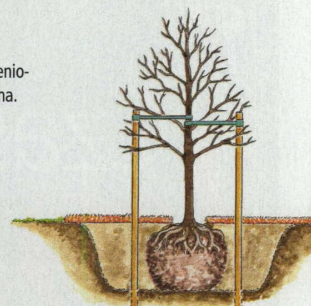

Krzew przenosimy delikatnie na jutowy worek.

Przed sadzeniem usuwamy ostrożnie tkaninę. Po posadzeniu obficie podlewamy.

- 5** Wielkość wykopanej bryły korzeniowej zależy od gatunku i wymiarów drzewa. Średnica bryły korzeniowej drzew młodych, o średnicy pnia 2,5–5 cm, waha się od 30 do 60 cm. Drzewo należy obkopać w taki sposób, aby możliwe było wydobywanie całej, nieuszkodzonej bryły korzeniowej. Korzenie zbyt długie należy starannie przyciąć. Wykopaną bryłę korzeniową zabezpiecza się przed uszkodzeniem, owijając tkaniną jutową i sznurkiem. Drzewo przeciąga się na mocnej płachcie do wcześniej przygotowanego dołu i ustawia na takim samym poziomie, jak rośło poprzednio.

Wysokie drzewo należy ustabilizować palikami

- 6** Po ustawieniu i przymocowaniu do palika, wbiętego od strony przeważających wiatrów, obsypuje się korzenie ziemią z wykopu wzbogaconą kompostem. Następnie kształtuje wokół pnia misę, w której będzie gromadziła się woda, ściółkuje i obficie podlewa.

- 7** Wiosną należy skrócić gałęzie, aby zrównoważyć wielkość korony w stosunku do korzeni.

Rys. I. Pilch

Kształtujemy wokół pnia misę, w której będzie gromadziła się woda i obficie podlewamy

ODPORNOŚĆ NA PRZESADZANIE

Do gatunków dobrze znoszących przesadzanie należą: lipa, grab, jawor, klon pospolity, klon srebrzysty, dąb czerwony, jesion, morwa, platan, jabłoń, śliwy i wiśnie ozdobne, wierzba (tylko wiosną). Spośród drzew i krzewów iglastych są to: cis, daglezja, jodła jednobarwna, miforząb, świerk kłujący, jałowiec i kosodrzewina.

Trudniejsze do przesadzania są m.in.:

orzech włoski, buk pospolity, dąb bezszypułkowy i szypułkowy, perukowce, żarnowce, szczodrzeńce, brzoza, jarzębina, magnolia, katalpa, robinia, perełkowiec, tulipanowiec i sosna pospolita.

Drzewa starsze

Przemieszczanie drzew starszych, o średnicy pnia ponad 10 cm jest dużo trudniejsze i zabieg ten należy traktować jako ostateczność. Wykopanie całej, dużej bryły korzeniowej nie jest możliwe. Korzenie drzew sięgają (zależnie od gatunku) 2–3 razy dalej niż gałęzie korony i przy wykopywaniu znaczna część młodych korzeni odżywczych będzie odcięta. Ponadto należy brać pod uwagę możliwości transportowe. Bryła korzeniowa o średnicy 50 cm waży około 120 kg, a o średnicy 100 cm – około 1000 kg.

W takim przypadku przygotowanie drzewa do przenosin trwa 1–2 sezony wegetacyjne. Przed przesadzeniem konieczne jest zmuszenie drzewa do wypuszczenia nowych, młodych korzeni przybyszowych, bliżej pnia. W tym celu jesienią, w roku poprzedzającym przesadzanie, należy wyznaczyć średnicę planowanej bryły

korzeniowej i wykopać na obwodzie rowek na szerokość szpadla i głębokości około 40–60 cm. Zewnętrzną krawędź rowka wykłada się grubą folią. Odstłonięte korzenie należy starannie przyciąć i zasypać rowek żyzną ziemią z kompostem. Do czasu przesadzania jesienią następnego lub kolejnego roku drzewo należy systematycznie podlewać, co sprzyja tworzeniu nowych korzeni. W przypadku drzew młodszych i lepiej znoszących przesadzanie, wystarczy wiosną, przed jesienią przeprowadzką, wykopać na obwodzie planowanej bryły korzeniowej 8–10 dółków i przeciąć tylko część korzeni. Po posadzeniu, większe drzewa stabilizuje się przywiązując taśmą do 3–4 palików lub za pomocą trzech linek odciągowych, przymocowanych do kołków wbitych w ziemię. Pień drzewa dobrze jest owinąć grubym płótnem zwilżanym podczas podlewania. ■

Doł w nowym miejscu powinien mieć średnicę około 2-krotnie większą od planowanej bryły korzeniowej